

[Начало](#) > ... > [Вашите Права](#) > [Жертви На Престъпления](#) > [Обезщетение](#) > [Претендиране На Обезщетение От Извършителя](#) > Sweden

Претендиране на обезщетение от извършителя

Съдържание,
предоставено от
Швеция

Швеция

Как мога да претендирам за обезщетение или други средства за правна защита/удовлетворение от извършителя на престъплението в съдебен процес (наказателно производство) и към кого трябва да се обърна?

Първо трябва да се обърнете към полицията или прокуратурата. Те имат и задължението да разследват исковете за обезщетение, предявени от пострадали лица. Ако не се ползвате от услугите на Ваш процесуален представител по време на процеса, прокурорът по принцип също трябва да помогне при предявяването на иска за обезщетение срещу извършителя на престъплението, ако това се прави във връзка с наказателно дело.

В кой момент от наказателното производство следва да предявя искам си?

Искът трябва да бъде предявен възможно най-рано, още по време на полицейското разследване, така че да може да бъде разследван и да бъдат събрани доказателства. Възможно е обаче да се предяви иск чак до началото на главното производство по наказателното дело.

За какво мога да претендирам в искам и как следва да го представя (да посоча общ размер и/или да уточня отделните претърпени вреди, пропуснати ползи и лихви)?

Шведското право в областта на обезщетението за вреди се основава на принципа на поправяне на вредите — доколкото е възможно, пострадалият се възстановява в същото финансово положение, което би имал, ако вредите не са настъпили. Това означава, че можете да претендирате за обезщетение за всички финансови загуби, причинени от вредата. Пострадалият обаче е длъжен да ограничи вредите във възможно най-голяма степен.

Обезщетение може да бъде присъдено в следните случаи:

- телесна повреда (вкл. разходи за здравни грижи), обезщетение за загуба на доходи, физическо и психическо страдание от временен характер (болка и страдание), обезщетение за трайни външни травми (обезобразяване) и трайни функционални травми (неработоспособност);
- тежко нарушаване на личната неприкосновеност, когато престъплението е против личността, свободата, спокойствието или честта на жертвата;
- материални вреди, напр. откраднато или повредено имущество;
- изцяло имуществени вреди, т.е. изцяло икономически вреди, възникнали например в случай на

измама или присвояване.

Искът следва да бъде подробно описан в съответните рубрики, а после целият иск следва да бъде обобщен. Ищецът има право на лихва от деня на престъплението или от последваща дата, на която е настъпила вредата. Искът за лихва също трябва да бъде предявен, за да може съдът да се произнесе по него.

Има ли специални формуляри за такива иски?

Полицията и прокуратурата имат специални формуляри за исовете за обезщетения за вреди, които можете да използвате.

Какви доказателства трябва да представя в подкрепа на моя иск?

Някои от доказателствата, които са необходими за получаване на обезщетение за вреди, обикновено са включени в полицейското разследване и могат да бъдат използвани от прокурора с цел установяване на престъплението. Такива например са обстоятелствата около престъплението и вредите, причинени от него.

Ищецът трябва да може да представи доказателства, потвърждаващи неговите претенции, например за разходите (разписки), загуба на доходи (доказателство за травми/отпуск по болест и загуба на доходи), материални вреди (документи, доказващи стойността на унищоженото имущество или разходите за ремонт/обезценяването на увреденото имущество).

В случай на обезщетение за престъпление с по-ниска степен на обществена опасност ищецът не е длъжен да представя специални доказателства. Обезщетението за такова престъпление ще бъде в зависимост от оценката на вредите от престъплението.

Съществуват ли съдебни такси или други разходи, свързани с иска?

Не, когато се предявява иск за обезщетение за вреди във връзка с наказателно дело, няма такси.

Мога ли да получа правна помощ преди и/или по време на производството? Мога ли да я получа, ако не живея в държавата, в която се провежда производството?

В качеството си на ищец/пострадал по време на наказателното производство имате право на правна помощ от лице по Ваш избор. Това се прилага например в случаи на тежки престъпления против личността, сексуални престъпления, домашно насилие или в други случаи, при които е налице недвусмислена нужда от съдействие. Ако желаете да получите такава правна помощ, можете да уведомите полицията или прокуратурата, които след това ще изпратят молбата Ви до съда, който на свой ред ще реши дали ще Ви бъде предоставен адвокат. Адвокатът на ищеца може да предостави помощ и подкрепа по време на целия процес, както и да подготви и да внесе иска за обезщетение. Ако ви бъде предоставен адвокат, държавата ще плати за неговите услуги.

Кога наказателният съд ще отхвърли или откаже да се произнесе по моя иск срещу извършителя на престъплението?

Изключително необичайно е съдът да отхвърли иск за обезщетение за вреди, предявен във връзка с наказателно дело, макар формално това да е възможно.

Случва се понякога съдът да раздели разглеждането на наказателно дело и от делото за обезщетение за вредите. Това може да се случи, ако искът за обезщетение е сложен или недостатъчно подготвен, в резултат на което разглеждането на наказателното дело би се забавило. Фактът, че тези въпроси са разделени, означава, че първо се решава наказателното дело, а съдът разглежда делото за обезщетение за вредите след това. Поради това прокурорът впоследствие повече не може да помогне за

предявяването на иска за обезщетение за вредите. По принцип за пострадалия е по-добре, ако делото за обезщетение за вредите е достатъчно добре подготвено, за да може да бъде решено едновременно с наказателното дело.

Мога ли да обжалвам това решение или да търся други средства за правна защита/удовлетворение?

Съдът трябва винаги да дава указания за обжалване. В тези указания се обяснява реда за обжалване в съответната ситуация.

Застрахователното обезщетение обикновено не зависи от делото за обезщетение за вредите, разглеждано в съда, което означава, че вредата трябва да бъде съобщена на застрахователната компания.

По отношение на обезщетението за вреди от престъпление се прилага следното. Ако извършителят на престъплението е в състояние да изплати обезщетението, първо трябва да се предяви иск срещу него. Ако той не е в състояние да плати и пострадалият не може да бъде обезщетен по друг начин за понесените вреди, обезщетение за вреди от престъпление може да бъде изплатено дори ако пострадалият не е предявил иск за обезщетение за вреди срещу извършителя на престъплението.

Ако ми бъде присъдено обезщетение от съда, как да гарантирам изпълнението на съдебното решение срещу извършителя и каква помощ могат да получа в това отношение?

След като съдебното решение влезе в сила, съдът го изпраща на шведския Орган за принудително изпълнение (*Kronofogden*). Шведският Орган за принудително изпълнение от своя страна ще Ви попита дали имате нужда от помощ за изпълнението на иска. Ако отговорите с „Да“, шведският Орган за принудително изпълнение ще проучи имуществото на извършителя на престъплението. Ако той е в състояние да плати, вредите ще бъдат изплатени. Ако обаче извършителят не е в състояние да плати, ще бъдете уведомен от шведския Орган за принудително изпълнение. Ако понесените от Вас вреди не са покрити от Вашата застраховка, имате право на обезщетение от държавата за вреди от престъпление.

Последна актуализация: 16/12/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.